

Sprawozdanie z działalności Stowarzyszenia Ekologicznego EKO-UNIA za 2018 r.

I. Realizowane projekty

A. Stop dla istniejących i nowych odkrywek węgla brunatnego oraz wzmocnienie procesu transformacji energetycznej i ochrony klimatu w Polsce – Energia dla Klimatu 2018

Projekt prowadzony jest już od 2010 roku. Konflikt dotyczący lokalizacji nowych kopalni odkrywkowych w Polsce trwa. Lobby węglowe- mimo dramatycznych raportów IPCC 1,5 oC o scenariuszach katastrofy klimatycznej, też raportu naukowców pod egidą ONZ o wymieraniu ok 1 mln gatunków- nie poddaje się. W trakcie projektu kontynuowaliśmy próby wstrzymania budowy nowych kopalni odkrywkowych w Polsce. Zaangażowaliśmy się bardziej w postępowania, które mają na celu krytyczna oceny wpływu na środowisko i klimat istniejącej elektrowni Turów i kopalni odkrywkowej. W lipcu PGE złożyła (do RDOŚ we Wrocławiu) raport z oceny oddziaływania na środowisko dla rozbudowy kopalni odkrywkowej Turów. Trwa procedura środowiskowa, a także konsultacje społeczne (także transgraniczne) dotyczące zmiany pozwolenia zintegrowanego Elektrowni Turów i transgranicznych konsultacji publicznych (z Republiką Czeską) w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gmina Bogatynia.

Kontynuowaliśmy działania z poprzednich lat i przeprowadziliśmy kilka nowych. Nasze działania były skierowane głównie do regionu, w którym PGE planuje rozbudowę istniejącej kopalni odkrywkowej Turów (nowa koncesja) oraz w budowie nowej jednostki elektrowni na węgiel brunatny. Nadal obserwowaliśmy procesy lokalizacji wszystkich nowych kopalń odkrywkowych: w Gubinie-Brodach (woj. lubuskie), w Żłoczewie (woj. łódzkie), Ościszowie i Dęby Szlacheckie (woj. wielkopolskie). Kontynuowaliśmy również współpracę ze społecznościami lokalnymi i pracujemy w ramach Koalicji „Rozwój TAK - Odkrywki NIE”. Zorganizowaliśmy także konferencje / debaty na temat szans i możliwości polskiej transformacji energetycznej w różnych miastach w Polsce. W szczególności podkreślaliśmy konieczność sprawiedliwej społecznie transformacji górniczych regionów (w tym region Bogatyni i Turowa) oraz możliwości wynikające z powstania w Brukseli Platformy Węglowej z własnym wartyem blisko 5 mld Euro funduszem UE.

Budowa nowych kopalń odkrywkowych w Polsce: Gubin-Brody, Żłoczew, Ościszowo, Dęby Szlacheckie - nie rozpoczęła się. W Turowie sytuacja jest najbardziej zaawansowana - rozpoczęto procedurę środowiskową dotyczącą rozbudowy kopalni Turów i konsultacji społecznych. EKO-UNIA działała na wszystkich etapach procedur i rozpoczęła aktywną współpracę z organizacjami polskimi, czeskimi i niemieckimi. Współpracowaliśmy z Fundacją Frank Bold, Greenpeace, Stowarzyszeniem „Nie dla kopalni odkrywkowej” oraz Fundacją i Koalicją „Rozwój TAK – Odkrywki NIE”.

Nasze działania w projekcie „Stop dla istniejących i nowych odkrywek węgla brunatnego oraz wzmocnienie procesu transformacji energetycznej i ochrony klimatu w Polsce – Energia dla Klimatu 2018”:

1. Spotkania i debaty

- Udział w polskich i niemieckich procedurach środowiskowych w województwie lubuskim. Kontynuowaliśmy współpracę z niemieckimi organizacjami. Przetłumaczyliśmy 3 wydania niemieckiego biuletynu „Węgiel łuzyczny” i napisaliśmy 5 artykułów na temat sytuacji sektora energetycznego w Niemczech.

- W dniu 10.01.2019 - w ramach projektu z 2018r- zorganizowaliśmy w Warszawie dużą konferencję, debatę i konferencję prasową na temat możliwości wynikających z transformacji zielonej energii w Polsce. Konferencja cieszyła się dużym zainteresowaniem mieszkańców, polityków i władz lokalnych, organizacji pozarządowych, biznesu i mediów - przyjechało około 100 osób. Temat ten stał się ważnym elementem dyskusji wśród polityków z różnych partii. Wydarzenie zostało zorganizowane w ramach **Cyklu debat na temat polskiej transformacji energetycznej**.

- na 30.01.2019- również w ramach projektu z 2018r- przygotowaliśmy konferencję we Wrocławiu – „Sprawiedliwa transformacja energetyczna Dolnego Śląska”. Otrzymała się również konferencja prasowa dla mediów. Wydarzenie zostało zorganizowane w ramach **Cyklu debat na temat polskiej transformacji energetycznej**.

- Spotkania w kopalni odkrywkowej Złoczew. Wzięliśmy udział w konferencji prasowej w Łodzi, gdzie dr Pepliński z Poznania przedstawił opinię ekspercką, zleconą przez EKO-UNIE, na temat wpływu kopalni odkrywkowej Złoczew na ekonomię rolnictwa i przemysłu spożywczy w regionie łódzkim. Uczestniczyliśmy razem z Fundacją Greenpeace w redagowaniu gazety przeciwników kopalni odkrywkowej Złoczew. Gazeta była dystrybuowana w gminach wokół Złoczewa. Otrzymało się interesujące spotkania władz lokalnych, organizacji pozarządowych i obywateli z ważną dyskusją na temat przyszłości tego regionu - powstało kilka dobrych pomysłów na temat transformacji energetycznej.

2. Opinie prawne i merytoryczne oraz udział jako strona w procedurach prawnych

- W lipcu PGE przedstawiła raport z oceny oddziaływania na środowisko dla rozbudowy kopalni odkrywkowej Turów. Śledziliśmy postępowanie PGE. Nasze uwagi przekazaliśmy podczas konsultacji publicznych dotyczących zmiany pozwolenia zintegrowanego dla elektrowni Turów. Zleciliśmy również przygotowanie ekspertyzy dotyczącej wpływu kopalni odkrywkowej Turów na podziemne i podziemne wody (w odniesieniu do raportu na temat EIA kopalni odkrywkowej Turów) oraz analizy zabytków w Opolu-Zdroju (które zostaną zniszczone z powodu ekspansji kopalni odkrywkowej Turów).

- Zaangażowaliśmy się również w procedury lokalizacji kopalń odkrywkowych: Złoczew, Ościstowo, Dęby Szlacheckie. Wydaliśmy opinię - dotyczącą kopalni Ościstowo - o kurhanach Ministrowi Kultury. Aktywnie obserwowaliśmy sytuację Gubin-Brody i byliśmy przygotowani na ewentualne wznowienie tych procedur. Zleciliśmy przygotowanie opinii eksperckiej dr. Peplińskiemu, która została również wykorzystana jako przedmiot uwag w procedurze środowiskowej dla kopalni Złoczew, a także została wykorzystana w odwołaniu od decyzji RDOŚ w Łodzi.

- Zleciliśmy przygotowanie analizy alternatyw energetycznych dla elektrowni Turów prof. Jan Popczyk i jego zespół z Politechniki Śląskiej.

- W listopadzie we Wrocławiu zorganizowaliśmy konferencję, na której przedstawiliśmy tę analizę i inne aspekty dotyczące kopalni Turów (np. Wpływ na zdrowie) oraz możliwości transformacji energetycznej Dolnego Śląska. Zorganizowano także konferencję prasową.

- Publiczna promocja alternatyw dla kopalni i zakładu w Turowie (np. OZE, efektywność energetyczna) w oparciu o analizę energetyczną i ekonomiczną.

3. Wydarzenia medialne wspierające działania opozycji wobec kopalń odkrywkowych

W ramach cyklu „Energia dla Klimatu” zrealizowaliśmy 6 audycji radiowych w TOK FM na temat rozwoju OZE, transformacji energetycznej w Polsce, polityki klimatycznej i energetycznej, przyszłości kopalni odkrywkowej Turów itp. Dokonałiśmy rejestracji wideo z 4 konferencji, a materiały zostały zamieszczone na mediach społecznościowych.

4. Udział w wydarzeniach ekologicznych i promocja działań Stowarzyszenia

Byliśmy aktywni w Zielonej Szkole Letniej, Obozie Klimatycznym i COP24, gdzie nasz przedstawiciel przygotował spektakl „Ekologiczni eksperci” (strategia „zazieleniania” obrazów przez paliwa kopalne dotyczy). Współorganizowaliśmy w grudniu „Marsz dla Klimatu” podczas COP24 w Katowicach.

5. Wydawnictwa internetowe i newslettery

a) „Energia dla klimatu”

Wydanie internetowej wiadomości Koalicji „Rozwój TAK – Odkrywki NIE”. Kontynuowaliśmy redagowanie i wydawanie numerów „Energii dla klimatu”, które zostały przesłane na listę mailingową członków Koalicji, mieszkańców zagrożonych gmin i innych zainteresowanych osób (kilkaset adresów). Opublikowaliśmy 11 numerów. Biuletyn zawierał artykuły napisane przez naszych publicystów oraz materiały z różnych źródeł medialnych, raporty i komentarze na temat ochrony energii i klimatu (z linkami do całego tekstu)

b) „Pod Prąd”

Kontynuujemy publikację „Pod Prąd” newslettera Koalicji „Rozwój Tak Odkrywki Nie”. Czytelnicy mogli przeczytać artykuły i komentarze na temat sytuacji odkrywkowych kopalń węgla brunatnego w Polsce i za granicą, działań „Rozwój TAK – Odkrywki NIE” i innych partnerów. Opublikowaliśmy 11 numerów. Biuletyn został opublikowany na naszej stronie internetowej www.eko.org.pl i został wysłany na adresy odbiorców z naszej listy e-mailowej.

6. Działania ze społecznościami lokalnymi w zakresie zanieczyszczenia powietrza i kopalni oraz działania medialne w rejonie kopalni odkrywkowej PGE Turów

- Organizacja konferencji w regionie Turowa (np. Bogatynia, Zgorzelec) na temat jakości powietrza i innych lokalnych problemów. W kwietniu dokonaliśmy pomiarów zanieczyszczenia powietrza w Bogatyni - odnotowaliśmy przekroczenie PM10. Napisaliśmy kilka artykułów na ten temat i omawialiśmy go w lokalnej TV Bogatynia (3 różne programy). Organizowaliśmy także spotkania z mieszkańcami Zatonii - części najbardziej zanieczyszczonej Bogatyni - oraz z Opolna-Zdroju.

- W maju zorganizowaliśmy konferencję „TAK dla czystego powietrza w Bogatyni i regionie”. Zaprosiliśmy ekspertów - doktora medycyny, przedstawicieli WIOŚ i Dolnośląskiego Ostrzeżenia Smogowego. W konferencji wzięli udział mieszkańcy, przedstawiciele elektrowni i kopalni odkrywkowej oraz media. Po tej konferencji odbyła się dyskusja na temat problemu zanieczyszczenia powietrza wśród władz lokalnych, mediów i mieszkańców przez kilka tygodni / miesięcy. Upubliczniliśmy (i zorganizowaliśmy konferencję prasową we Wrocławiu) informacje o problemie zanieczyszczenia powietrza w Bogatyni. Kopalnia Turów zaprzeczyła jej wpływowi na zanieczyszczenie

powietrza (a według WIOŚ w Zatoniach - części Bogatyni - do 70% udziału w PM10 ma kopalnię) - wielokrotnie publikowaliśmy ten numer.

- Organizowaliśmy spotkania z lokalnymi mediami i mieszkańcami - także z Opolna-Zdroju i Zatonie (część Bogatynia). Rozpoczęliśmy współpracę z kilkoma osobami z Opolna-Zdroju, którzy napisali petycję do PGE, aby zaprzestać rozbudowy kopalni (lub alternatywnie wykupić działki wszystkich mieszkańców).

7. Działania międzynarodowe i współpraca

- Wzmocniliśmy współpracę z organizacjami czeskimi i niemieckimi. Pomogliśmy zorganizować międzynarodowy spływ kajakowy „Weź oddech: spływ kajakowy czystym powietrzem nad Nysą”. Działalność koordynowała Fundacja RT-ON. Poświęcony był problemowi zanieczyszczenia powietrza w regionach Polski, Niemiec i Czech spowodowanemu przez elektrownię Turów i kopalnię odkrywkową.

- Wzmocnienie współpracy z Republiką Czeską i Niemcami, aktywizacja społeczności lokalnych; debaty na temat transformacji energetycznej

- W listopadzie zorganizowaliśmy (wraz z Fundacją RT-ON) międzynarodową konferencję we Frydlant w Czechach na temat wpływu kopalni odkrywkowej Turów (i elektrowni) na gminy w Polsce, Czechach, Niemczech. W konferencji wzięło udział kilkadziesiąt osób - z władz lokalnych, organizacji pozarządowych, naukowców i mediów. Po konferencji odbyło się wewnętrzne spotkanie organizacji pozarządowych ze wszystkich krajów, w których omawialiśmy strategię dla kolejnych działań.

- Przygotowaliśmy narodową i międzynarodową strategię kampanii medialnej. Zaprezentowaliśmy to podczas spotkania Koalicji „Rozwój TAK - Kopalnia odkrywkowa NIE” w Złoczewie.

B. Działania dotyczące stopniowego odchodzenia od użycia rtęci w stomatologii w Polsce i Europie w 2018 r.

W 2018 r. monitorowaliśmy wdrażanie konwencji z Minamaty w Polsce współdziałając z światową koalicją międzynarodową The World Alliance pisaliśmy listy do Ministerstwa Zdrowia oraz do Ministerstwa Środowiska, informowaliśmy też społeczeństwo o problematyce rtęci stomatologicznej. Działania trwały od czerwca do grudnia. Najważniejsze doniesienia na stronach www:

<http://healpolska.pl/aktualnosci/podczas-swiat-uwaga-na-ryby-i-powietrze-moga-zawierac-rtec/>

http://www.eko.org.pl/index_news.php?dzial=2&kat=20&art=2210

<https://smoglab.pl/rtec-polska-obchodzi-sie-z-rtecia-bardzo-lekko-i-jest-spozniona-z-wprowadzaniem-wymogow-ue/>

<http://healpolska.pl/aktualnosci/ograniczenia-w-stosowaniu-rteci-dobra-zmiana-w-stomatologii/>

<http://eko-unia.org.pl/w-2019-r-tropimy-rtec-i-decyzje-politykow/>

C. Dolnośląski Alarm Smogowy – obywatelska inicjatywa na rzecz czystego powietrza we Wrocławiu i na Dolnym Śląsku w 2018 r.

W 2018 roku działania DAS-u realizowane częściowo w ramach grantu Fundacji Klimatycznej skupiały się na **aktywnym kształtowaniu polityki informacyjnej nt. uchwalonych w listopadzie 2017 roku uchwał antysmogowych dla Dolnego Śląsku oraz monitorowaniu i wspieraniu procesu ich wdrażania.**

Działania w tym obszarze doprowadziły m.in. do rozpoczęcia przez Urząd Miejski Wrocławia kampanii informacyjnej nt. uchwał antysmogowych oraz do uruchomienia programu osłonowego, czyli wsparcia finansowego dla osób likwidujących instalacje grzewcze na paliwa stałe. Istotną konsekwencją presji wywieranej przez DAS na władzach samorządowych było także przeprowadzenie pilotażowej inwentaryzacji źródeł ogrzewania na terenie jednego z wrocławskich osiedli, która stała się wstępem do pełnej inwentaryzacji źródeł ogrzewania w całym mieście rozpoczętej w drugiej połowie 2018 roku przez nowo wybrane władze samorządowe.

Po 1 lipca 2018 roku, czyli wejściu w życie pierwszych zapisów nowego prawa, sprawdziliśmy, w jaki sposób gminy wykorzystują dostępne im media elektroniczne do informowania mieszkańców o zakazach spalania wymienionych w uchwałach paliw i montażu zakazanych uchwałami instalacji grzewczych. Ze względu na bardzo niepokojące wyniki kwerendy na kolejnym etapie **wykorzystaliśmy tryb wniosku o dostęp do informacji publicznej, by zadać wszystkim 169 gminom Dolnego Śląska szczegółowe pytania o sposób realizacji uchwał** oraz politykę informacyjną, a tym samym uniemożliwić im dalsze ignorowanie nowego prawa. Bezpośrednim efektem tych działań były konkretne działania gmin skierowane do mieszkańców (publikacje na stronach internetowych, ulotki, artykuły w lokalnej prasie, spotkania z mieszkańcami), które zostały wykazane w przesłanych przez gminy raportach.

Kontynuacją działań kontrolnych był **monitoring i wywieranie presji w czasie kampanii przedwyborczej przed wyborami samorządowymi we Wrocławiu**, podczas której staraliśmy się, aby problem niskiej emisji i zanieczyszczeń powietrza stał się istotnym elementem programów kandydatów na stanowisko Prezydenta Miasta Wrocławia. W naszym szczegółowym kwestionariuszu wypowiedziało się siedmiu z dziesięciu startujących kandydatów i kandydatek, którzy uznali smog za jeden z najważniejszych problemów Wrocławia. Deklaracja dotycząca rozpoczęcia pełnej inwentaryzacji źródeł niskiej emisji, złożona w kwestionariuszu przez zwycięzcę wyborów, stała się następnie jedną z pierwszych decyzji nowego Prezydenta Wrocławia, co dowodzi siły oddziaływania Dolnośląskiego Alarmu Smogowego w lokalnych realiach politycznych. Akcentowanie wątków smogowych w kampanii miało również istotny walor edukacyjny i pozwalało na rozpowszechnianie również tą drogą informacji o uchwałach antysmogowych wśród mieszkańców.

Ważnym motywem naszych działań związanych z uchwałami było **upowszechnianie informacji o całkowitym zakazie spalania węgla brunatnego i aktywne wdrażanie tego zapisu uchwał**. Służyły temu naciski na składy opału i organy kontrolne oraz alarmowanie mediów, a także zaangażowanie Piotra Woźnego, Pełnomocnika Rządu ds. Programu „Czyste Powietrze”, do rozmów z przedstawicielami KWK Turów, kluczowego producenta i dostawcy węgla brunatnego na Dolnym Śląsku. W podobny sposób kontynuowane były starania o eliminację z rynku toksycznych podkładów węglowych, przy współpracy z innymi organizacjami w ramach Polskiego Alarmu Smogowego i wywieraniu nacisku na Główny Inspektorat Ochrony Środowiska.

Zwieńczeniem sezonu grzewczego 2017/2018 była **realizacja badań sondażowych na terenie Wrocławia**, w których sprawdzaliśmy świadomość problemu zanieczyszczeń powietrza wśród mieszkańców miasta, a także wiedzę na temat uchwał antysmogowych na miesiąc przed wejściem w życie pierwszych zapisów nowego prawa.

W ramach projektu kontynuowana była intensywna kampania medialna, podtrzymująca społeczne zainteresowanie problematyką jakości powietrza oraz wykorzystująca alarmy smogowe do promowania uchwał antysmogowych i rozwiązań służących poprawie jakości powietrza. łącznie zorganizowaliśmy: **11 konferencji prasowych**, z których materiały cytowane były zarówno w mediach regionalnych, jak i ogólnokrajowych:

- 16.01.2018 r. (Wrocław) – briefing prasowy z prezentacją listu otwartego do Prezydentów, Burmistrzów i Wójtów dolnośląskich gmin ws. polityki informacyjnej nt. uchwał antysmogowych
- 14.02.2018 r. (Wrocław) –z okazji Środy Popielcowej briefing i happening dot. braku informacji ze strony Urzędu Miejskiego Wrocławia na temat uchwał antysmogowych oraz możliwości kontroli próbek popiołu przez Straż Miejską
- 20.03.2018 r. (Wrocław) – konferencja prasowa na temat nielegalnie sprzedawanych i spalanych zużytych podkładów kolejowych
- 25.04.2018 r. (Wrocław) – konferencja prasowa nt. jakości powietrza Bogatyni w związku z emisją niezorganizowaną z Kopalni Węgla Brunatnego Turów
- 6.06.2018 r. – (Wrocław) konferencja podsumowująca sezon grzewczy 2017/2018 i wyniki badań sondażowych we Wrocławiu
- 28.06.2018 r. – (Wrocław) udział przedstawicieli Dolnośląskiego Alarmu Smogowego w briefingu prasowym poświęconym wdrażaniu wrocławskiego programu osłonowego
- 13.07.2018 (Wrocław) – happening i konferencja prasowa dotycząca sposobu, w jaki gminy informują o uchwałach na stronach internetowych
- 11.09.2018 r. (Warszawa)— happening i konferencja prasowa w związku ze złożeniem wniosku do GIOŚ o kontrolę podwykonawców PKP PLK udostępniających toksyczne podkłady kolejowe
- 11.09.2018 r. (Wrocław) – konferencja prasowa w związku z publikacją raportu NIK na temat stanu powietrza w Polsce
- 10.10.2018 r. (Wrocław) – konferencja podsumowująca odpowiedzi kandydatów na Prezydenta Wrocławia w kwestionariuszu antysmogowym
- 29.10.2018 r. (Wrocław) – happening i konferencja w sprawie sprzedaży przez składy opału zakazanego uchwałami węgla brunatnego oraz wniosku do Wojewody o kontrolę składów opału

Równoległe do kampanii społecznej i politycznej prowadziliśmy nasze działania edukacyjne. Wspólnie z Radiem Wrocław zrealizowaliśmy **pomiary jakości powietrza**, z wykorzystaniem mobilnego pyłomierza, łącznie **w 22 gminach Dolnego Śląska** (Czarny Bór, Ścinawa, Sobótka, Strzelin, Gryfów Śląski, Złotoryja, Świerzawa, Polkowice, Rudna, Koźlice, Smolec, Ziębice, Ścinawka Średnia, Bielawa, Jedlina-Zdrój, Środa Śląska, Kąty Wrocławskie, Szklarska Poręba, Bogatynia, Lubawka, Malczyce). Przedstawiciele DASu prowadzili także **warsztaty poświęcone problematyce jakości powietrza** oraz organizowali i moderowali **spotkania poświęcone wdrażaniu uchwał antysmogowych** oraz promocji dobrych praktyk w zakresie ograniczania niskiej emisji. Szczególnym wydarzeniem w tym obszarze była konferencja informacyjna w Bogatyni, będąca odpowiedzią na niepokojące sygnały dotyczące jakości powietrza w tym mieście (potwierdzone przez pomiary WIOŚ i naszego pyłomierza), związane z działalnością KWK Turów oraz pobliskiej elektrowni.

Uchwały antysmogowe oraz narzędzia ich wdrażania i kontroli stanowiły w omawianym okresie główny temat **spotkań informacyjnych, wykładów i konferencji dla liderów lokalnych społeczności, nauczycieli, urzędników i mieszkańców regionu**. Spotkania takie, oprócz Wrocławia, odbyły się w Kątach Wrocławskich, Bolesławcu, Jeleniej Górze, Mirkowie, Bogatyni, Krzeszowie, Pawłowicach i Pisarzowicach. Jednym z najważniejszych tego typu wydarzeń była konferencja dla wrocławskich Rad

Osiedli, podczas której nad wspólnymi rozwiązaniami pracowali radni, urzędnicy, strażnicy miejscy i przedstawiciele Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska.

D. Projekt Wyszehradski

Projekt został wsparty środkami z Międzynarodowego Funduszu Wyszehradzkiego, współfinansowanego przez rządy Czech, Węgier, Polski i Słowacji.

Projekt rozpoczęto w 2018 roku oraz będzie kontynuowany w 2019. Prowadzony jest wraz z organizacjami z Czech, Słowacji oraz Węgier. Skupia się przede wszystkim na rozwinięciu współpracy NGO dotyczącej kompleksowego podejścia do problemów związanych ze zmianami klimatycznymi wpływającymi na nasze regiony. Cele szczegółowe projektu to :

- zwiększenie wiedzy na temat transformacji energetycznej oraz ochrony klimatu w krajach V4;
- ocena obecnego stanu adaptacji do zmian klimatycznych;
- analiza i ocena poziomu wdrażania dobrych praktyk i pokazanie przykładów w zakresie transformacji energetycznej (OZE, EE, walka ze smogiem, gospodarka niskoemisyjna);
- zwiększanie świadomości wśród organizacji ekologicznych i społecznych, grup / przedsiębiorstw zajmujących się OZE, EE, przedstawicieli władz lokalnych, mediów oraz obywateli.

W projekcie przewidziano i zrealizowano następujące działania:

- opracowanie i upowszechnienie Mini Raportów na tematy związane z transformacją energetyczną z węgla na odnawialne źródła energii, tytuły raportów:
Climate and Energy Policy in Slovakia – 03.12.2018
Analysis of Climate-Energy Policies & Implementation in Hungary – 03.12.2018
Analysis of The Power Industry and Implementation of Climate Policies in Poland – 03.12.2018
Just Transition in Czech Republic – 03.12.2018
Analysis of Human Capital and Labour Market in The Coal & Heavy Industry Sector and Shifting Potential to Alternative Sectors in Hungary Focusing ON Baz County – 03.12.2018
Human Capital of The Polish Mining and Energy Sector – 03.12.2018
The Coal Mining Sector Transition in Slovakia – 03.12.2018
Climate Policy Implementation in The Czech Republic – 03.12.2018

- seminaria: pierwsze odbyło się w Warszawie 16 i 17 grudnia 2018, uczestniczyli przedstawiciele Czech, Polski i Węgier, prezentowano i dyskutowano wyniki opracowanych raportów, opracowano wspólne stanowisko partnerów oraz apel do obywateli

- konferencja prasowa, Warszawa, 18 grudnia 2018, upowszechnienie wyników raportów, prezentacja wspólnego stanowiska, wykład pt. „Poland, the Czech Republic, Hungary and non-governmental organizations call for ambitious climate protection in the Visegrad countries”

- przygotowanie narzędzia IT (mechanizm informatyczny związany z petycjami) do gromadzenia danych na temat osób i instytucji zainteresowanych współpracą i wymianą doświadczeń w zakresie wali ze skutkami zmian klimatu

- przygotowano materiały video z wypowiedziami ekspertów na temat konieczności działań w zakresie zapobiegania zmianom klimatu,

Szczegóły projektu na stronie:

<http://eko-unia.org.pl/spoleczenstwa-4-panstw-wyszehradzkich-na-sciezce-zmian-dotyczacych-klimatu-oraz-energii/>

E. Projekt „Strażnicy dobrego stanu wód-monitoring regulacji środowiskowych”

W 2018 r po okresie dość trudnego rozruchu (projekt wystartował 1 maja), związanego z dotrzymaniem procedur wyboru wykonawców, docieraniem się zespołu realizacyjnego projektu, zmianami powodowanymi urloпами zdrowotnymi, projekt jest realizowany zgodnie z harmonogramem.

W 2018 r odbyło się 2 spotkanie monitoringowe:

1. 22-23 września 2018 Wrocław - omówienie, dotychczasowych działań koalicji, planowanie działań i nadawanie im priorytetów. W gronie Koalicjantów i Sterników odbyliśmy dyskusję na propozycjami eksperta, który dokonała oceny dotychczasowych działań KRR oraz zaproponował kierunki, na których powinniśmy się koncentrować w przyszłości.
2. 1 grudnia 2018 Warszawa - na spotkaniu przedstawiono wyniki badań opinii publicznej dotyczącej wód i ochrony środowiska przeprowadzonych w ramach projektu. Następnie odbył się warsztat strategiczny dotyczący wypracowania strategii krótkoterminowej oraz średnio-terminowej Koalicji Ratujmy Rzeki.

Zrealizowano kilkanaście ekspertyz na zlecenie i zapotrzebowanie przede wszystkim organizacji KRR, zrobiono duże badania opinii publicznej, założono portal Prawo rzeki, przygotowano cykl szkoleń, na I kwartał 2019r

W ramach projektu powstał Portal Monitoring Prawa Środowiskowego, gdzie publikowane były artykuły w kategorii Konsultacje min. Projekt zmiany ustawy - Prawo energetyczne oraz Prawo wodne.

W dziale Opinie udostępniono min. uwagi Fundacji ClientEarth do projektu nowelizacji prawa energetycznego zleconą opinię dr Andrzeja Kassenberga dotyczącą Polityki Ekologicznej Państwa

Ponadto zostały opublikowane artykuły edukacyjne napisane przez prawniczkę Kaję Kowalczewską jak min.: Konsultacje społeczne w procesie legislacyjnym - dobre praktyki, Ministerstwo Środowiska i sekretne prace nad transpozycją tzw. dyrektywy NEC, a także Jak skutecznie korzystać z konstytucyjnego prawa do składania petycji.

Dodatkowo dodano na serwisie nową zakładkę *blog*, której zadaniem jest gromadzenie luźniejszych artykułów dotyczących prawa ochrony środowiska.

Więcej na stronach;

<http://eko-unia.org.pl/straznicy-dobrego-stanu-wod-projekt/>

II. Nowe wnioski

Zabiegaliśmy w 2018 r skutecznie o wsparcie z Europejskiej Fundacji Klimatycznej o kontynuację w kolejnym roku projektu dotyczącego transformacji energetycznej- budowy monizmu energetycznego OZE, odchodzenia od węgla oraz koniecznej radykalnej ochrony klimatu Ziemi.

III. Działania statutowe i inicjatywy poza-projektowe - udział w interwencjach, seminariach, spotkaniach, inicjatywach itp.

A. Fundusz Małych Grantów

Władze Stowarzyszenie zdecydowały w 2017r o stworzeniu i przeznaczaniu 90 tys. zł rocznie ze

środków statutowych na dwie edycje Funduszu Małych Grantów EKO-UNII (do 1,5 tys. zł jeden grant) na wspieranie lokalnych działań na rzecz zrównoważonego rozwoju. W 2018 roku ogłoszone były dwie edycje (III i IV) Funduszu Małych Grantów

Projekty w znacznej mierze dotyczyły działań lokalnych organizowanych przez miejscowe stowarzyszenie, szkoły czy jednostki samorządowe, w tym straże pożarne.

W III edycji Funduszu Małych Grantów dostaliśmy 66 wniosków, przyznaliśmy 30 grantów w limicie 45 tys. zł. Tematyka była często związana z zielenią miejską i wiejską
<http://eko-unia.org.pl/granty/halloffame3.php>

W IV edycji otrzymaliśmy ponad 200 wniosków, z czego wybranych zostało 30 projektów. W tej edycji beneficjentami były biblioteki publiczne, straż pożarna, szkoły podstawowe. Tematyka dotyczyła problemu wody, żywności oraz zimowej troski o rośliny i zwierzęta. Laureaci
<http://eko-unia.org.pl/granty/halloffame4.php>

B. Interwencje

- Włączenie się organizacji do toczącego się postępowania administracyjnego w sprawie wydania decyzji środowiskowej dla przedsięwzięcia „ Zmiana wykorzystywanego paliwa na pył węglowy oraz budowa silosu magazynowanego na pył węgla brunatnego na terenie Wytwórni Mas Asfaltowych w Pęczu.

- Wniosek o rezygnację z planów rozwoju inwestycji narciarskich na terenie sołectwa Rzyki obejmujących masywy Beskidu Małego: Potrójną, Klimaskę i Turoń. Zmiana przeznaczenia ok 260 ha z funkcji lasów i polan śródleśnych na inwazyjną turystykę narciarską, która jest nie do pogodzenia z celami ochrony parku krajobrazowego Beskidu Małego, rezerwatu przyrody Madohora oraz obszaru Natura 2000 Beskid Mały.

- Wniosek do Głównego Inspektora o kontrolę warunków pracy w PGE Górnictwo i Energia Konwencjonalna Oddział Kopalnia Węgla Brunatnego Turów. Stowarzyszenie uważa, że pracownicy kopalni pracują w bardzo złych warunkach, w szczególności dotyczy to powietrza i znajdującego się w nim zapylenia. Problemem kopalni jest też hałas, na który skarżą się pracownicy.

- Wniosek : zwołania” okrągłego stołu: w sprawie zieleni miejskiej oraz dotyczący powstrzymania wycinki klonu pospolitego *Acer platanoides* z obwodem pnia wynoszącym 192 cm oraz prośba dotycząca wszystkich starych drzew we Wrocławiu(również tych zakwalifikowanych do wycięcia po decyzjach Urzędu marszałkowskiego.

- Podjęcie interwencji w sprawie zachowania cmentarzyska wielofazowego (grobowce bezkomorowe kultury pucharów lejkowatych z okresu neolitu oraz kurhany kultury tużyckiej z epoki brązu) w m. Góry gm. Wilczyn. Poparcie decyzji Wielkopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków dot. Objęcia ochroną prawną całości cmentarzyska kurhanowego.

- Interwencja dotycząca zagrożenia dla wód powierzchniowych i wglębnych związanego z funkcjonowaniem i rozbudową fermy w Miodarach przy terenie sąsiadującym podjętym ochroną NATURA 2000. Reakcja w sprawie podjęta została na podstawie sygnału od mieszkańców Miodar, ale również o badania instytucji państwowych. Badania przeprowadzone przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska we Wrocławiu w czerwcu 2017 roku wykazały obecność jonów azotowych w

wodach podziemnych na terenie funkcjonującej fermy trzody chlewnej. Oznacza to, że doszło do zanieczyszczenia wód Głównego Zbiornika Wód Podziemnych – Oleśnica – Nieciszów.

- kontynuowaliśmy od pewnego momentu jako jedyna organizacja pozarządowa formalny udział w postępowaniu prawnym i **sprzeciw wobec budowy drogi wodnej oraz Przekopu przez Mierzeję Wiślaną**. Zdecydowaliśmy się na czynne włączenie w połowie 2017r roku zainicjowaliśmy spotkanie w Krynicy Morskiej samorządu, działaczy lokalnych, organizacji społecznych oraz naukowców poświęcone problemowi Przekopu Mierzei Wiślanej oraz budowie drogi wodnej do Elbląga. EKO-UNIA zdecydowała się zostać stroną postępowania środowiskowego prowadzonego przez RDOŚ w Olsztynie

Udział w najważniejszych spotkaniach, konferencjach, demonstracjach

Styczeń

Wizyta studyjna w Gierałtowicach (woj. Śląskie)- działania lokalne na rzecz transformacji energetycznej

Luty

Spotkania w Bogatyni i Turowie, kwestia jakości powietrza- pyłomierz, wpływu Kooalni na wody pitne i środowisko, spotkania z partnerami i władzami

Marzec

Konferencje robocze we Frankfurcie na Odra, spotkanie z niemieckimi NGO dotyczące regulacji Odry granicznej i zagrożeń dla jej przyrody w ramach programu Banku Światowego

Kwiecień

Wrocław, spotkanie z dyr. wydziału społecznego Urzędu Miasta p Sutrykiem na temat przygotowania i sfinansowania programu osłonowego miasta Wrocławia dla osób ubogich wymieniających piece w ramach walki ze smogiem

Maj

Warszawa, konferencja i spotkanie DAS i PAS w Ministerstwie Technologii z min Woźnym na temat rządowych planów walki ze smogiem, deklaracja pomocy dla Wrocławia w pilotażowej termorenowacji kwartału budynków wielorodzinnych w Czarnym Trójkącie przy ul Kościuszki

Czerwiec

12 czerwiec, Wrocław, konferencja prasowa EKO-UNII na moście uniwersyteckim przy rzeźbie „Powodzianka” w sprawie Planowanych działań polskiego rządu i Banku Światowego w ramach Projektu Ochrony Przeciwpowodziowej w Dorzeczu Odry i Wisły

https://www.facebook.com/EkoUnia/posts/2023198777691609?_tn_ =K-R

22-24 czerwiec , Berlin, Hanna Schudy Spotkanie z Al. Gore w Berlinie w ramach Climate Reality Project

Lipiec

Happening na Obozie dla klimatu, Zieloni Ekspersi, Świątne,

Listopad, Wrocław -Konferencja "Sprawiedliwa transformacja energetyczna Dolnego Śląska. Od węgla ku oszczędnej, odnawialnej i rozproszonej energii"

Konferencja organizowana w ramach kontynuacji Cyklu debat o transformacji gospodarczej Dolnego Śląska w XXI w. ; jej celem było wytyczenie perspektywy energetycznej dla województwa dolnośląskiego w zmieniających się uwarunkowaniach polityki klimatycznej i energetycznej UE oraz świata. Podczas konferencji pokazano wpływ działalności eksploatacyjnej Kopalni i Elektrowni Turów na zdrowie mieszkańców oraz wskazano na alternatywne scenariusze rozwoju energetyki na Dolnym Śląsku, a także na konieczność budowania szansy na sprawiedliwą transformację społeczną regionu Zagłębia Turoszowskiego.

Październik

Kraków, NEW EARTH INTERNATIONAL FILM FESTIVAL 2018 (Pierwszy międzynarodowy przegląd filmów przyrodniczych 2018) – udział Hanna Schudy, Radosław Gawlik
EKO-UNIA wywiady

<https://www.youtube.com/watch?v=IncncgYABTk&feature=youtu.be&fbclid=IwAR3GS5bjOw-yUY6m0YhERjSY6-Tn-G6bMmxLhZ8QaH2-dWNCaBEREt6WMMmM>
<https://www.youtube.com/watch?v=ApxWCrOhhhg>

Grudzień

8 grudnia 2018, Katowice Marsz dla Klimatu – COP24

Marszu dla Klimatu, który zgromadził ponad trzy tysiące obywateli i obywaterek z Polski i zagranicy w Katowicach oraz wielu miastach w całej Polsce. Zebraliśmy się z okazji szczytu klimatycznego COP24, aby zaapelować do polityków z całego świata o natychmiastowe, konkretne działania dla poprawienia sytuacji klimatycznej w naszym kraju i na naszej planecie. Zwracaliśmy uwagę, iż bez podjęcia natychmiastowych kroków, już za 10-12 lat grożą nam katastrofy klimatyczne jakich ludzkość nie doświadczyła nigdy dotąd.

Wyjazd 2 autokarami z demonstrantami Wrocławia do Katowic. Demonstracja pokojowa zakłócona prowokacją policji i aresztowaniem 3 uczestników związanych z Blokiem Antykapitalistycznym

IV. Działania związane z ochroną cennych przyrodniczo łąk, w tym na Uroczysku Miodary

EKO-UNIA gospodarowała w 2018 r. na dzierzawionych łąkach w powiecie oleśnickim i sycowskim oraz na dużym areale na terenie Pogórza Izerskiego. Robiliśmy dokumentację fotograficzną łąk, w szczególności storczyków, a także różnych gatunków motyli oraz innych owadów i zwierząt. Latem zleciliśmy naszym wykonawcom koszenie

i zbiórkę siana. Prace zgodnie z zaleceniami naukowymi i przepisami były wykonywane pod koniec sierpnia i we wrześniu. Obserwujemy na niektórych wykaszanych łąkach wzrost ilości, ale też przemieszczanie się, cennych gatunków roślin, jak np. storczyka szerokolistnego. Niestety również inwazję obcego gatunku nawłoci kanadyjskiej.

Rok 2018 był dla EKO-UNII pierwszym rokiem nowego 5 letniego planu rolnośrodowiskowego, który realizujemy na podstawie przygotowanej przez dr. Małgorzatę Rudy ekspertyzy przyrodniczo- środowiskowej dla łąk, na których gospodarujemy.

Podjęliśmy decyzję i zleciliśmy opinie naukowej dotyczące częstszego wykaszania gatunków inwazyjnych jak nawłoc kanadyjska na najcenniejszych łąkach.

V. Tworzenie stron, promocja działań w Internecie, obecność w mediach

Aktywność Stowarzyszenia w Internecie kontynuowano dla:

1. Obsługi informacyjnej bieżącej działalności Stowarzyszenia,
2. Udziału w tworzeniu platformy informacyjnej o znaczeniu ogólnopolskim.

Obsługa bieżącej działalności Stowarzyszenia to tworzenie i obsługa witryn internetowych poświęconych realizowanym projektom bądź będących realizacją zobowiązań wobec współpracujących ze Stowarzyszeniem organizacji i grup społecznych.

W roku 2018 w ramach takich wspólnych działań utrzymywane były podstrony związane z projektami edukacyjnymi dotyczącymi ochrony powietrza i niskiej emisji, z międzynarodową koalicją antyodkrywkową, Koalicją Ratujmy Rzeki,

Jednocześnie rozwijano aktywność na FB – Dolnośląskiego Alarmu Smogowego oraz Stowarzyszenia

EKO-UNIA.

Stowarzyszenie redaguje informatory internetowe regularnie dostarczając zainteresowanym bieżących informacji z wybranych obszarów na temat polityki klimatyczno-energetycznej i kopalni odkrywkowych.

Publikowano własne, wybrane tłumaczenia istotnych z naszego punktu widzenia materiałów zagranicznych.

Stowarzyszenie starało się także zaistnieć w mediach poprzez rozwijanie kontaktów z dziennikarzami (w ramach realizowanych projektów oraz poza nimi), uczestniczenie w wydarzeniach medialnych, konferencjach prasowych, a także odpowiadanie na zaproszenia dziennikarzy do udzielenia wywiadów w prasie, TV czy radiu.

Nasza obecność w mediach najczęściej dotyczyła tematyki zmian klimatycznych, odnawialnych źródeł energii, niskiej emisji, efektywności energetycznej i procesu odchodzenia od węgla, jako głównego źródła energii w Polsce, dewastacji zieleni i wycinki starodrzewu i gospodarowania wodami.

Nasze strony internetowe cały czas były usprawniane i aktualizowane, podobnie jak nasz profil na Facebooku, gdzie ukazywały się najważniejsze informacje z działań Stowarzyszenia.

Rozbudowano aplikacje do promowania i prezentacji organizowanych przez Stowarzyszenie konferencji.

Wdrożono system informatyczny obsługujący „Małe Granty”, składający się z zestawu stron landingowych dla kampanii informacyjnych dla social-mediów oraz panel do kompleksowego zarządzania (gromadzenie i ocena) wniosków.

Rozważana jest pełna automatyzacja procesu rekrutacyjnego.

Zasoby internetowe Stowarzyszenia to:

1. strona Stowarzyszenia: <http://eko-unia.org.pl>
2. portal informacyjny <http://eko.org.pl>
3. serwisy projektowe:
  1. <http://motyle.natura2000.pl>
  2. <http://baltyk.org.pl>
  3. <http://dolnoslaskialarmsmogowy.pl> z dużą narzędziową subdomeną <http://szkolenia.dolnoslaskialarmsmogowy.pl>
4. konta na serwisach społecznościowych:
  1. FB:
    - 1.1. Eko-Unia: <https://www.facebook.com/EkoUnia/>
    2. twitter:
      - 2.1. EKO-UNIA: <https://twitter.com/EkoUniaEkoOrgPL>:
      - 2.2. <https://twitter.com/EkoOrgPL>

Kontynuowano dwa podstawowe zadania tj.:

1. Obsługę informatyczną bieżącej działalności Stowarzyszenia,
2. Rozwój platformy informacyjnej o znaczeniu ogólnopolskim,
3. Zadania wynikające z bieżących projektów,
4. Samodzielne kampanie informacyjne.

Do realizacji celów używano większości zasobów internetowych Stowarzyszenia. Przekaz wzmocniono dodatkowo dużą ilością newsletterów:

1. Energia dla Klimatu – informator – przegląd najciekawszych wydarzeń i artykułów dotyczących zagadnień energetyczno-klimatycznych.
2. "Pod Prąd" - informator Koalicji "RT-ON".

VI. Przedstawicielstwo w radach, komitetach, udział w koalicjach

Violetta Sołtysik, Krzysztof Smolnicki członkowie Stowarzyszenia, są przedstawicielami EKO-UNII i innych dolnośląskich organizacji ekologicznych w Komitecie Monitorującym Regionalny Program Operacyjny Województwa Dolnośląskiego na lata 2014-20.

Radosław Gawlik, prezes Stowarzyszenia, jest zastępcą członka w Komitecie Monitorującym Regionalny Program Operacyjny Województwa Dolnośląskiego na lata 2014-20.

Stowarzyszenie jest członkiem następujących koalicji międzynarodowych i krajowych:

OCEAN2012, Shark Alliance, Dolnośląskiej Federacji Organizacji Pozarządowych, Koalicji Klimatycznej, Ogólnopolskiej Koalicji "Rozwój TAK – Odkrywki NIE", Grupie na rzecz transformacji energetyki. EKO-UNIA jest członkiem-założycielem LGD Dobra Widawa, Forum Aktywizacji Obszarów Wiejskich, Koalicji Ratujmy Rzeki.

W 2018 r. zostaliśmy przyjęci na członka międzynarodowej Koalicji European Environmental Bureau, z którą wspólnie działaliśmy na rzecz eliminacji szkodliwej rtęci z dentystyki i gospodarki energetycznej. Uczestniczymy w działaniach Koalicji Ratujmy Rzeki, którą współtworzyliśmy i która stała się jedną z najważniejszych grup społecznych sprzeciwiających się jednostronnej, „betonowej” gospodarce wodnej. Techniczny stosunek do wód prowadzi w Polsce do zwiększania zagrożenia powodziowego, dewastacji przyrody rzek oraz nieracjonalnych planów transportowych.

Sprawozdanie przygotowali:

Hanna Schudy, Paweł Pomian, Radosław Gawlik, Witold Miklaszewski, Arek Wierzba, Joanna Kubicka, Andrzej Mazik, Ewelina Panek

Załącznik

Wybrane przykłady naszej obecności w mediach w roku 2018 (najważniejsze wydarzenia chronologicznie):

Kopalnia w Złoczewie. Czy nowa odkrywka rzeczywiście się opłaca ? (12.04.2018)

<http://lodz.wyborcza.pl/lodz/7,35136,23257675,walka-z-kopalnia-w-zloczewie-czy-odkrywka-rzeczywiscie-sie.html>

„Nie finansujcie brudnej energii z elektrowni Ostrołęka C” (16.04.2018)

<https://www.eostroleka.pl/organizacje-proekologiczne-apeluja-nie-finansujcie-brudnej-energii-z-elektrowni-ostroleka-c,art65887.html>

Głównie Niemcy, ale też Australia i Nigeria. Skąd śmieci płyną do Polski (15.07.2018)

<https://fakty.tvn24.pl/ogladaj-online,60/smieci-do-polski-plyna-z-niemiec-szwecji-nigerii-i-australii,853827.html>

Wyborcza łopata Kaczyńskiego. Prezes PiS mami przekopem Mierzei Wiślane (28.09.2018)

<https://oko.press/wyborcza-lopata-kaczynskiego-prezes-pis-mami-przekopem-mierzei-wislanej/>

Video Punkt krytyczny Gawlik o zagrożeniu zmianami klimatycznymi i odejściu od węgla 2018 (12.11.2018)

<https://www.youtube.com/watch?v=ApXWCrOhhhg>

Jak Polacy przygotowują się do wyjazdu do Katowic na sobotni Marsz dla Klimatu? (07.12.2018)

<http://wyborcza.pl/7,162657,24254961,jak-polacy-przygotowuja-sie-do-wyjazdu-do-katowic-na-sobotni.html>

"Obudźcie się", "Nie gotujcie nam Ziemi". Marsz dla Klimatu w Katowicach (08.12.2018)

<https://businessinsider.com.pl/wiadomosci/marsz-dla-klimatu-cop24/w0kde75>

Marsz dla Klimatu przeszedł ulicami Katowic (http://www.tvn24.pl) (08.12.2018)

<https://www.tvn24.pl/katowice,51/katowice-marsz-dla-klimatu,890672.html>

„Polski rząd czerpie inspiracje z czasów komuny” List otwarty wrocławskich Zielonych po Marszu dla Klimatu (9 grudnia 2018) (PAWEŁ POMIAN)

<http://wroclaw.wyborcza.pl/wroclaw/7,35771,24260114,polski-rzad-czerpie-inspiracje-z-czasow-komuny-list-po-marszu.html?disableRedirects=true>

Gawlik o zmianach klimatycznych: Katastrofa nadciąga na nas wszystkich, na całą ludzkość, całą cywilizację – Poranek Jacek Żakowski TOK FM (14.12.2018)

<https://audycje.tokfm.pl/podcast/70276,Gawlik-o-zmianach-klimatycznych-Katastrofa-nadciaga-na-nas-wszystkich-na-cala-ludzkość-cala-cywilizację>

*****

Cykl Energia dla Klimatu w 2018r -współprowadzone przez EKO-UNIE audycje w radiu TOK FM :

1. Trochę optymizmu w OZE – ENERGIA DLA KLIMATU TOK FM (26.05.2018)

<https://audycje.tokfm.pl/podcast/62771,Energia-dla-klimatu>

2. Energia dla klimatu. O raporcie „Wpływu zmiany klimatu na zdrowie” – Weekend Radia TOK FM gośćmi są : dr. Piotr Dąbrowiecki, Radosław Gawlik EKO-UNIA, Weronika Michałak (30.06.2018)

<https://audycje.tokfm.pl/podcast/64132,Energia-dla-klimatu-O-raporcie-Wplyw-zmiany-klimatu-na-zdrowie>

3. Cykl Energia dla klimatu: Co dalej z kopalnią węgla brunatnego i elektrownią TURÓW?

(29.09.2018) goście : Jakub Gogolewski, Łukasz Adamkiewicz, Radosław Gawlik

<https://audycje.tokfm.pl/podcast/67465,Cykl-Energia-dla-klimatu-Co-dalej-z-kopalnia-węgla-brunatnego-i-elektrownia-TUROW>

4. Rezygnacja z węgla polską racją stanu! Jak dokonać transformacji energetycznej? (27.10.2018)

<https://audycje.tokfm.pl/podcast/68527,Rezygnacja-z-węgla-polska-racja-stanu-Jak-dokonac-transformacji-energetycznej>

5. Klimat rzecz polityczna – ENEREGIA DLA KLIMATU TOK FM (01.12.2018)

goście : Radosław Gawlik, prof. Szymon Malinowski

<https://audycje.tokfm.pl/podcast/69808,Energia-dla-klimatu-Klimat-rzecz-polityczna>

6. Energia dla klimatu: Apel o transformację energetyczną i ochronę klimatu Partii Zieloni

(22.12.2018) goście : [prof. Jan Popczyk](#), [Małgorzata Tracz](#), [Radosław Gawlik](#), [prof. Szymon](#)

[Malinowski](#), [Urszula Zielińska](#)

<https://audycje.tokfm.pl/podcast/70587,Energia-dla-klimatu-Apel-o-transformacje-energetyczna-i-ochrone-klimatu-Partii-Zieloni>

*****

Artykuły Hanny Schudy w 2018r na stronach eko.org.pl, Krytyki Politycznej i Biznes Alert

http://eko.org.pl/index_news.php?dzial=2&kat=20&art=2033 (16.01.2018)

http://eko.org.pl/index_news.php?dzial=2&kat=20&art=2123 (18.07.2018)

http://eko.org.pl/index_news.php?dzial=2&kat=20&art=2132 (04.08.2018)

http://eko.org.pl/index_news.php?dzial=2&kat=20&art=2150 (13.09.2018)

http://eko.org.pl/index_news.php?dzial=2&kat=20&art=2187 (15.11.2018)

Krytyka Polityczna (CHRONOLOGICZNIE)

<https://krytykapolityczna.pl/kraj/szczyt-bez-obywateli-czyli-pis-broni-klimatu-dla-wegla/>
(22.03.2018)

<https://krytykapolityczna.pl/serwis-klimatyczny/zbliza-sie-dzien-dziecka-najmlodsi-dostana-koncerty-zmiany-klimatu-choroby-i-plonace-skladowiska-odpadow/> (01.06.2018)

<https://krytykapolityczna.pl/serwis-klimatyczny/schudy-raport-klimatyczny-ipcc/> (23.10.2018)

<https://krytykapolityczna.pl/swiat/ue/zmiana-klimatu-na-wokandzie-schudy/> (07.12.2018)

Biznes Alert

<http://biznesalert.pl/schudy-wegiel-energiewende/> (17.01.2018)

<http://biznesalert.pl/niemcy-las-hambach-protesty/> (30.10.2018)

Wybrane aktywności medialne oraz publikacje związane z problematyką energii, klimatu oraz transformacji energetycznej:

<https://www.prawo.pl/biznes/bogatynia-najbardziej-zanieczyszczonym-miejscem-w-regionie,170243.html>

<https://www.cire.pl/item,162025,1,0,0,0,0,dolnoslaski-alarm-smogowy-bogatynia-najbardziej-zanieczyszczonym-miejscem-w-regionie.html>

<http://bogatynia.info.pl/newsy/wiadomosci/6385-smog-zgony-i-zachorowania-w-bogatyni-i-zgorzelcu>

<http://www.zinfo.pl/artykuly/26815>

<http://odpowiedzialny-inwestor.pl/2018/08/13/ubezpieczy-turow-przyszlosc-czeka-poglebiajaca-zmiany-klimatu-odkrywke-elektrownie-wegiel-brunatny/>

<http://eko-unia.org.pl/konsultacje-spoeczne-moga-zadecydowac-o-przyszlosci-kompleksu-wegla-brunatnego-turow/>

<https://publicystyka.ngo.pl/zaglebie-turoszowskie-potrzebuje-szybkiej-i-sprawiedliwej-transformacji>

<http://bogatynia.pl/content/view/full/69750>

<http://odpowiedzialny-inwestor.pl/2018/12/03/sprawiedliwa-transformacja-energetyczna-dolnego-slaska-wegla-ku-oszczednej-odnawialnej-rozproszonej-energii/>

<https://publicystyka.ngo.pl/eksperci-alarmuja-musimy-pilnie-przystapic-do-odblokowania-rewolucji-cywilizacyjnej>

<http://wdolnymyslasku.com/2019/01/31/szansy-dla-dolnego-slaska-w-transformacji-energetycznej/>

<https://rozwojtak-odkrywkinie.pl/component/k2/item/313-wez-oddech-splyw-dla-czystego-powietrze-nad-nysa>

<https://businessinsider.com.pl/firmy/strategie/eksperci-polityka-energetyczna-pis-to-wzrost-cen-energii/pwll1tn>

<https://m.interia.pl/biznes/news,2599252>

https://energetyka.wnp.pl/planowana-polityka-energetyczna-oznacza-dalszy-wzrost-cen-energii,337703_1_0_0.html

<https://oko.press/transformacja-ponad-podzialami-redukcja-zuzycia-paliw-kopalnych-o-polowe-do-2035-mozliwe/>

<http://biznesalert.pl/partia-zieloni-strategia-energetyczna-transformacja-energetyczna/>

<http://chronmyklimat.pl/wiadomosci/energetyka/mozliwosci-wynikajace-z-zielonej-transformacji-energetycznej-polski>

TV:

<http://www.tvbogatynia.pl/wiadomosci/6895,pod-lupa-hanna-schudy-dolnoslaski-alarm-smogowy-i->

<http://www.tvbogatynia.pl/wiadomosci/6903,stezenie-pylu-bardzo-duze>

<http://www.tvbogatynia.pl/wiadomosci/7060,pod-lupa-krzysztof-smolnicki-fundacja-ekorozwoju>

<https://wroclaw.tvp.pl/36948484/wcale-nie-taka-bogatynia-to-najbardziej-zanieczyszczone-miejsce-w-regionie>

<https://wroclaw.tvp.pl/41227716/ekolodzy-kontra-mieszkanicy-trwa-spor-o-kopalnie-turow>

<https://wroclaw.tvp.pl/41072061/smog-znow-atakuje-wroclaw-w-czolowce-niechlubnego-rankingu>

Radio:

<https://www.radiowroclaw.pl/articles/view/84451/Jak-dlugo-ma-dzialac-kopalnia-Turow-POSLUCHAJ?fbclid=IwAR3zG0xywnSaKCQpolJfyZTo38rZwRmdGmNff5pjwWy0YIWO4Z48I4oLaTU>

<https://www.radiowroclaw.pl/articles/view/84231/Wroclawscy-ekolodzy-apeluja-do-politykow-o-szybsze-decyzje>